

عنوان: فرهنگ مردم خضری دشت بیاض

نویسنده: حسین صمدی

انتشارات: چهار درخت

سال انتشار: ۱۳۹۸

صفحات: ۲۳۳

قیمت: ۴۰/۰۰۰ تومان

فرهنگ عامه یک جامعه، آینه تمام نمای زندگی مردم آن جامعه است، ثبت و ضبط اطلاعات مربوط به فرهنگ مردم و ارزش بخشیدن به آن در واقع ارج نهادن به «مردم» است به عبارتی دیگر فرهنگ مردم به عنوان گنجینه‌ای گرانبها و

منبعی معتبر شناخته می‌شود که نمایانگر شخصیت، هویت و موجودیت هر جامعه است. در مسیر توسعه همواره بسیاری از دانش‌ها و سنن گذشته روبه فراموشی و نابودی می‌نهند؛ به‌ویژه آن که بسیاری از وجوه فرهنگ مردم به صورت شفاهی وجود دارند و از راه زبان منتقل می‌شوند و به دلیل مکتوب نشدن زودتر در مسیر فراموشی قرار می‌گیرند، بنابراین مکتوب کردن این آثار ضروری است. به همین دلیل نویسنده به جمع‌آوری ادبیات و آداب و رسوم مردم شهر خضری دشت بیاض پرداخته است.

این کتاب مشتمل بر ده فصل است که به معرفی آنها خواهیم پرداخت. فصل اول تاریخ و موقعیت جغرافیایی خضری دشت بیاض را به اختصار توضیح داده است که در آن موضوعاتی چون: «ویژگی‌های تاریخی، مکان‌های زیارتی و گردشگری»، «مسجد»، «گرمابه قدیمی خضری»، «امامزاده بقاع متبرکه»، «قلعه‌ها»، «تپه‌ها و برج‌ها»، «آثار طبیعی و گردشگری»، «خضری دشت در گذر تاریخ»، «رجال و مشاهیر خضری»، «وجه تسمیه خضری دشت بیاض» مورد بررسی قرار می‌گیرد در فصل دوم

فرهنگ مردم را از منظر صاحب نظران مورد بررسی قرار می‌دهد و شامل: «مثل‌ها»، «اشعار»، «اوسنه‌ها و قصه‌ها»، «چیستان و انواع آن»، «لالایی‌ها»، «تعارفات» و لغات محلی خضری دشت بیاض می‌شود. آداب و رسوم مردم منطقه موضوعی است که در فصل سوم به آن پرداخته می‌شود و «سوگند و دعاها» را شامل می‌شود. در فصل چهارم دانش و باورهای عامیانه مورد بررسی قرار می‌گیرد که باورهای مردم درباره حیوانات، خال و علائم بدن و همچنین تعبیر خواب از جمله موضوعات بسیار جذاب در آن می‌باشد. به نذر و نیازها، بیماری‌ها و درمان آنها در فصل پنجم پرداخته شده است. جشن‌ها و مراسم ادواری، موسمی و ملی در فصل ششم آمده است. آیین‌های مذهبی همچون؛ محرم، ماه مبارک رمضان، عید فطر، عید قربان، نیمه شعبان و ایام فاطمیه شامل فصل هفتم می‌شود و غذاهای محلی از نان گرفته تا خورش‌ها غذاهای فوری، انواع مربا، ترشیجات و شیرینی‌ها از جمله موضوعات خواندنی در فصل هشتم هستند. فصل نهم به خانواده و شکل‌گیری آن در ازدواج تا مرگ پرداخته شده است و در بخش پایانی یعنی فصل دهم زندگی‌نامه، وصیت‌نامه و خاطرات چند تن از شهدای خضری دشت بیاض برای علاقه‌مندان به نگارش درآمده است.

یکی از موضوعات خواندنی و جذاب در این کتاب، ورود اولین ماشین به خضری دشت بیاض بوده است بیش از ۶۷ سال پیش ماشین کمپرسی و باری هندلی وارد منطقه نیم‌بلوک شهر خضری دشت بیاض شد در آن زمان مردم با دیدن اتومبیل و از ترس صدای ماشین و هیکل بزرگش فرار یا غش کردند. مردم آن ماشین را با نام اُتول می‌شناختند و بزرگان بر این باور بودند که نباید نزدیک آن رفت و با دیدن آن باید فرار کرد چرا که شوfer (راننده) آنها را با خودش می‌برد. از دیگر موضوعات جالب ورود تلویزیون به این منطقه و باورهای مردم نسبت به آنها بوده است در خضری دشت بیاض در سال ۱۳۵۰، سه نفر بیشتر تلویزیون نداشتند و اهالی برای تماشای تلویزیون به خانه این سه نفر می‌رفتند و جالب اینکه وقتی مردی در تلویزیون ظاهر می‌شد بدلیل اینکه نامحرم بود مردان از زنان خود می‌خواستند که چادر بر سر کنند و حجاب را رعایت کنند. باورهای مردم درباره مرگ هم در این دیار خواندنی است مثلاً اگر فردی نوشته

معرفی کتاب ❖ ۲۵۷

روی سنگ قبر را بخواند، باعث کاهش حافظه‌اش می‌شود و یا اینکه اگر پلک چشم
چپ کسی پی در پی بپرد، خبر مرگی به او می‌رسد.
در پایان باید به این نکته اشاره کرد که آداب و رسوم و مراسم سنتی مردم هر شهر
و دیاری جزء میراث فرهنگی است که باید ثبت و ضبط گردد که این کار با همت
فرهنگیاران پرتلاش امکان‌پذیر می‌باشد.

